

विधानसभा निर्वाचनान्तरं जम्मूकश्मीरप्रदेशाय राज्यपदं प्रदास्यते-केन्द्रीयगृहमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। भाजपेतिदलस्य वरिष्ठनेता केन्द्रीयगृहमन्त्री च अमितशाहः अद्य समाश्वासितवान् यत् विधानसभा-निर्वाचनस्य अनन्तरं जम्मूकश्मीरप्रदेशाय राज्यपदं प्रदास्यते। जम्मूनगरे एकं सार्वजनिकोपवेशनं सम्बोधयन् श्रीशाहः स्पष्टीकृतवान् यत् जम्मूकश्मीरे आगामि-विधानसभा निर्वाचनं ऐतिहास्यत्वेनास्ति यतो हि मोदिप्रशासनद्वारा अनुच्छेदस्य सप्तत्यधिक-त्रिंशत् इत्येतस्य निरसनान्तरं प्रथमं वारं संविधानस्य अन्तर्गतं भवति इदं निर्वाचनम्। ध्येयं वर्तते यत् श्रीशाहः निर्वाचनप्रचाराय जम्मूकश्मीरस्य द्विदिवसीय यात्रायामस्ति इति।

अपराजित-महिला-बाल-विधि-संशोधनम् राष्ट्रपतये द्रौपदी-मुर्मू इत्यस्यै प्रेषितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। पश्चिमवङ्गस्य राज्यपालः सी. वी. आनन्दबोसः अस्य वर्षस्य 'अपराजिता-महिला-बाल-पश्चिमवङ्गस्य आपराधिक-विधि-संशोधनम् विधेयकम्' इतीदं राष्ट्रपतये द्रौपदी-मुर्मू इत्यस्यै प्रेषितवान्, यस्मिन् अनेकाः न्यूनताः सन्ति इति सूचितवान्। गतमासस्य नवमे दिनाङ्के कोलकातायाः आर्. जि. कर-चिकित्सालये प्रशिक्षकः एकस्याः चिकित्सकायाः बलात्कारस्य, हत्यायाः च अनन्तरं राज्य विधानसभया एतत् विधेयकं पारितम्। यदि बलात्कारस्य अपराधिणां क्रियायाः परिणामेन पीडितायाः मृत्युः भवति तर्हि तेषां कृते मृत्युदण्ड-विधयेत् इति विधेयकं प्रार्थयति। गतरात्रौ राज्यपालः सामाजिकमाध्यमेषु एकस्मिन् सन्देशे अलिखत् यत् विधेयकं त्वरितमेव निर्मितम् अस्ति इति।

उत्तरप्रदेशस्य गोरखपुरे सैनिकविद्यालयस्य उद्घाटनम् विहितवान् उपराष्ट्रपतिः जगदीपधनखडः

हिमसंस्कृतवार्ताः।

उपराष्ट्रपतिः जगदीपधनखडः उत्तरप्रदेशस्य गोरखपुरे सैनिकविद्यालयस्य उद्घाटनम् विहितवान्। अस्मिन् अवसरे उपराष्ट्रपतिः उक्तवान् यत् शिक्षा एव माध्यमः अस्ति येन हि परिवर्तनम् आनयति तथा च शिक्षा एव समाजात् दुराचारान् च उन्मूलयति। असौ अवदत् यत् सः गोरखपुर-सैनिक-विद्यालयम् आगन्तुं हर्षितो वर्तते यतो हि सः स्वयमेव सैनिक-विद्यालयस्य चित्तौडगढ-इत्यस्य पूर्वविद्यार्थी अस्ति। अत्रावसरे उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः स्वस्यभाषणे उक्तवान् यत् समीपस्थे नेपाल-देशे, पश्चिम-बिहार-प्रदेशे, पूर्वांचल-प्रदेशे च निवसतां प्रायः त्रि-कोटि-जनानां कृते गोरखपुरम् शिक्षा-स्वास्थ्य-सौकर्याणां च केन्द्रम् अस्ति इति।

अयं सैनिक-विद्यालयः अस्य प्रदेशस्य शैक्षणिक-परिदृश्ये अपि महत्त्वपूर्णा भूमिकां निर्वहति। अवधेयम् वर्तते यत् गोरखपुर - सैनिक-विद्यालयः पूर्वीय-उत्तरप्रदेशस्य प्रथमः सैनिक-विद्यालयः, उत्तरप्रदेश-सैनिक-विद्यालय-समाजेन सञ्चालितः द्वितीयः सैनिक-विद्यालयः च अस्ति।

शिक्षकाः राष्ट्राय विशिष्टसेवां प्रददति अपि च विकसितभारताय युवनिर्माणस्य कर्तव्यं तेषां हस्ते एव निहितमस्ति-प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् शिक्षकाः राष्ट्राय विशिष्टसेवां प्रददति अपि च विकसितभारताय युवनिर्माणस्य कर्तव्यं तेषां हस्ते एव निहितमस्ति। नवदिल्ल्यां निजावासे राष्ट्रिय-शिक्षक-पुरस्कार-प्राप्तैः शिक्षकैः सह सम्भाषमाणः श्रीमोदी व्यक्तीकृतवान् यत् विकसितभारताय योग्यनागरिकाणां यूनाञ्च निर्माणाय सर्वेषां सहयोगः अपेक्षितो वर्तते। श्रीमोदिना निगदितं यत् शिक्षकाः भारतस्य विविधतायाः अवलोकनाय विद्यार्थिनः पर्यटनाय आनयेयुः।

प्रधानमन्त्री शिक्षकान् निवेदितवान् यत् ते निजछात्रान् प्रचल्यमानायां 'देखो अपना देश-पीपल्स च्वाँइस' इत्येतस्यां प्रतियोगितायां भागग्रहणाय प्रेरणां ददतु।

टोक्योनगरे जापानदेशेन सह गुणवत्तायुतम् उपवेशनं सञ्जातम्- केन्द्रीयसूचनाप्रसारण-मन्त्री अश्विनीवैष्णवः

हिमसंस्कृतवार्ताः। केन्द्रीयसूचनाप्रसारण-मन्त्री अश्विनीवैष्णवः प्रतिपादितवान् यत् टोक्योनगरे जापान-एक्सटरनल-ट्रेड-ऑर्गनाइजेशन- इत्येतस्याः संस्थायाः अध्यक्षेण सुसुमु-काटाओका इत्यमुना साकं गुणवत्तायुतम् उपवेशनं सञ्जातम्। एकस्मिन् सामाजिक-सञ्चार-सन्देश-पटले श्रीवैष्णवः निगदितवान् यत् उपवेशनमिदम् द्विपक्षीय व्यापार-निवेश- अर्थव्यवस्थापूरक-विषयेषु आधारितमासीत्।

केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री जे. पी. नड्डा पटनानगरे पटना-चिकित्सकीय-महाविद्यालयस्य चिकित्सालयस्य च निर्माणकार्याणि समीक्षितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री जे. पी. नड्डा पटनानगरे अत्याधुनिकस्य पटना-चिकित्सकीयमहाविद्यालयस्य चिकित्सालयस्य च निर्माणकार्याणि समीक्षितवान्। अयं हि विश्वस्य द्वितीयस्य वृहत्तमस्य चिकित्सालयस्य रूपेण विकसति। केन्द्रप्रशासनमपि अत्याधुनिक-सौविध्यैः सह चतुःपञ्चाशत् शय्यायुतस्य चिकित्सालयस्य विकासाय बिहारप्रदेशाय साहाय्यं प्रददाति। एतदतिरिच्य श्रीनड्डा दरभङ्गा-मुजफ्फरपुरयोः द्वयोः अत्याधुनिकसौविध्ययुतयोः चिकित्सालयोरपि उद्घाटनं विधास्यति। इतः पूर्वं श्रीनड्डा पटनानगरे तख्त-श्रीहरिमन्दिरसाहिब-इत्येतस्य भ्रमणं पूजार्चनां च कृतवान्।

मणिपुरराज्ये भुशुण्डिका-प्रहारेषु षड्जनाः मृत्युमुगताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। मणिपुरे विभिन्नस्थलेषु प्रातःकालादेव भुशुण्डिकाप्रहारः जायमानः अस्ति। एतस्मिन् प्रहारे षड्जनाः मृत्युमुगताः बहवश्च व्रणिताः समभवन्। अद्य प्रातः जिरीबामजनपदे कश्चन नागरिकः सुप्तावस्थायामेव मृत्युं प्राप्तवान्। आतंकवादिभिः पीडितस्य शिरसि भुशुण्डिकाघातो विहितः।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

तेलङ्गानासर्वकारेण
राज्यस्य त्रयविंशत्सु
एकोनत्रिंशत्-जनपदाः
जलौघप्रभावित्वेन घोषिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। तेलङ्गाना-सर्वकारेण राज्यस्य त्रयस्त्रिंशत्सु एकोनत्रिंशत्-जनपदाः जलौघप्रभावित्वेन घोषिताः। जलौघप्रभावित्वेन जनपदेभ्यः त्रिकोटिरूप्यकाणामपि सहायता राज्यसर्वकारेण समुद्घोषिता। अतः पूर्वमपि चत्वारः जनपदाः जलौघप्रभावित्वेन समुद्घोषिताः आसन्। जलौघप्रभावित-क्षेत्रेषु आपदुद्धार कार्याणि जायमानानि सन्ति। रेवंथरेड्डी इत्यमुना हैदराबादे एकं उच्चस्तरीय समीक्षोपवेशनमपि विहितम्। उपवेशनानन्तरं वार्ताहरैः सह संवादे राज्यस्य मुख्यसचिवेन शान्ता-कुमारी इत्यनया प्रोक्तं यत् गतमासस्य एकत्रिंशद्दिनांकात् आरभ्य अस्य मासस्य त्रिदिनाकं यावत् समिद्धत-वर्षायाः आधारेण इयं घोषणा कृता तथा अग्रे प्रोदीरितं यत् राज्ये वर्षाकारणात् मृतकानां संख्या संवर्ध् एकोनत्रिंशत् समभवत्। राज्यसर्वकारेण हानेः अपेक्षित-प्रारूप-निर्माणार्थं जनपदस्तरीयः विशेषाधिकारी अपि नियोजितः।

Shimla Masjid Controversy: न्यायालये मस्जिदे अवैधनिर्माणस्य विषये वक्फमण्डलेन उत्तरं दत्तम्, श्रवणं ५ अक्तूबरपर्यन्तं स्थगितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। शनिवासरे हिमाचलप्रदेशस्य राजधान्याः शिमलानगरस्य संजौलीनगरे मस्जिदस्य अवैधनिर्माणस्य प्रकरणे नगरनिगमस्य आयुक्तस्य भूपेन्द्र अत्री इत्यस्य न्यायालये श्रवणम् अभवत्। वक्फमण्डलेन मस्जिदप्रबन्धकेन च न्यायालयाय लिखितं उत्तरं दत्तम्। आयुक्तः पृष्ठवान् यत् मस्जिदः कस्य अधिकारे अस्ति। अत्र निर्माणं कस्य दायित्वं भवति? एतत् केन निर्मितम्? किमपि सूचना अस्ति वा? निर्माणार्थं धनं कुतः आगतं इति अपि प्रश्नाः पृष्ठाः आसन्। वक्फ- मण्डलस्य अधिवक्ता अपि अस्य प्रतिक्रियाम् अददात्। यत्र कुलनिर्माणं कियत् कृतम् इति विषये आयुक्तेन सम्बद्धं कनिष्ठ अभियंता अग्रिमश्रवणे अर्थात् ५ अक्तूबर दिनाङ्के नवीनतमं स्थितिप्रतिवेदनं प्रस्तोतुम् आह। श्रवणानन्तरं वक्फमण्डलस्य अधिवक्ता बी. एस. ठाकुरः न्यायालयात् बहिः मीडियाभिः सह वार्तालापं कुर्वन् न्यायालये अभिलेखान् प्रस्तौति इति अवदत्। न्यायालयेन निर्माणप्रतिवेदनं दातुम् आह। वयं प्रतिवेदनं पश्यामः, अग्रिमे श्रवणे उत्तरं च दास्यामः। अपरपक्षे अधुना स्थानीयजनाः अपि अस्मिन् विषये दलस्य निर्माणार्थं आवेदनं कृतवन्तः। अस्य प्रकरणस्य श्रवणं अक्तूबर ५ दिनाङ्के भविष्यति।

मण्डलेन सशर्तनिर्माणार्थं एनओसी दत्तम् आसीत्- कुतुबुद्दीनः

श्रवणानन्तरं वक्फ बोर्डस्य राज्याधिकारी कुतुबुद्दीनः अवदत् यत् अस्माभिः यथा अभिलेखाः सन्ति तदनुसारम् उत्तरं दत्तम्। भूमिविषये विवादः नास्ति। भूमिः मण्डलस्य एव अस्ति। एतत् आधिकारिकपत्रिकायां प्रकाशितम् अस्ति। अस्माकं समीपे १९०७ तमे वर्षस्य जामाबन्दी अस्ति, यस्मिन् गैर मुमकिन् मस्जिदस्य अभिलेखः अस्ति। अस्माकं कृते प्रथमवारं २०२३ तमे वर्षे सूचना प्राप्ता। अस्मिन् वयं स्वपक्षं प्रस्तोतुं प्रार्थिताः आसन्। अन्तिमे श्रवणे वयं अस्माकं स्थापनं प्रस्तुतवन्तः आसन्। इदानीं यदा पुनः आह्वानपत्रं प्राप्तवान् तदा अहं राजस्वस्य अभिलेखैः सह स्वपक्षं प्रस्तुतवान्। मस्जिदे नमाजं कुर्वन्तः जनाः अत्र न्यूनं स्थानं वर्तते इति प्रयुक्तवन्तः आसन्। इदानीं अधिकाः जनाः नमाजं प्रस्तावितुं आगच्छन्ति, अतः एव मण्डलेन निर्माणार्थं समितिं प्रति सशर्त एनओसी दत्तम् आसीत्। निगमात् मानचित्रं पारयित्वा निर्माणं करणीयम् इति शर्तः आसीत्। वयं किमपि दुष्कृतं न याचितवन्तः। इदानीं न्यायालयस्य कृते अस्ति यत् एतत् सम्यक् आसीत् वा न वा इति।

स्थानीयजनसमाजः अपि न्यायालये २० पृष्ठीयं लिखितम् आवेदनपत्रं दत्तवान्

संजौलीनगरस्य मस्जिदे अवैधनिर्माणस्य सन्दर्भे अधुना वक्फमण्डलं स्थानीयजनाः च भूमि- अधिकारस्य विषये साक्षात्कारं कृतवन्तः। वक्फ-मण्डलस्य विश्वासः अस्ति यत् एषः मस्जिदः बोर्डस्य भूमौ निर्मितः अस्ति। प्रकरणं

अवैधनिर्माणस्य अस्ति, भूमिस्वामित्वविषये विवादः नास्ति। अपरपक्षे संजौलीनगरस्य स्थानीयजनाः अधुना नियम- दश- सीपीसी- अन्तर्गतम् अस्मिन् विषये दलस्य निर्माणार्थम् आवेदनं कृतवन्तः। शनिवासरे आयुक्तन्यायालये जनाः २० पृष्ठीयं पत्रमपि दत्तवन्तः, यस्मिन् मस्जिदसम्बद्धाः बहवः विषयाः उल्लिखिताः सन्ति।

यत्र मस्जिदः निर्मायते तत्र सर्वकारस्य एव इति ते विश्वसन्ति। स्थानीयजनप्रतिनिधिः जगतपालः अवदत् यत् अस्माकं राजस्वस्य अभिलेखः अस्ति। अस्मिन् राज्यसर्वकारः अस्याः भूमेः स्वामी अस्ति। अस्य विवरणं जामाबन्दी इत्यस्य ३६ नम्बरस्य खसरा इत्यत्र अस्ति। अत्र दर्शितः मस्जिदः असम्भवः (गैर मुमकिन) मस्जिदः अस्ति। सर्वकारभूमौ निर्मितमित्यर्थः। अधिवक्ता जगतपालः श्रवणस्य अनन्तरम् अवदत् यत् एषः प्रकरणः १४ वर्षाणि यावत् लम्बितः अस्ति। एतादृशी परिस्थितौ स्थानीयजनानाम् अग्रे आगन्तुम् अभवत् इति बाध्यता वर्तते। नगरनिगमस्य कनिष्ठः अभियंता अस्मिन् प्रकरणे १३ वर्षाणि यावत् अनुचित- जनान् पक्षं कृतवान्। अधुना वक्फ बोर्ड अस्मिन् विषये प्रविशति। अत एव वयं आयुक्ताय अस्मान् दलं कर्तुं प्रार्थितवन्तः। अस्य प्रकरणस्य तथ्यं वयं न्यायालयं वदामः येन प्रकरणं न क्षीणं भवति। परन्तु दलस्य निर्माणं कर्तव्यं वा न वा इति विषये ५ अक्टोबर् दिनाङ्के स्थितिः स्पष्टा भविष्यति।

मस्जिदः १९४७ तः पूर्वं निर्मितः आसीत्- लतीफः

मस्जिदसमितेः पूर्वप्रमुखः मोहम्मदलतीफः अपि शनिवासरे न्यायालयं श्रवणार्थं प्राप्तवान्। तेभ्यः नगरनिगमेन सूचना अपि निर्गता अस्ति। लतीफः २०१२ पर्यन्तं समितिप्रमुखः एव इति अवदत्। तस्य कार्यकाले अत्र कच्चा मस्जिदः

निर्मितः। तदनन्तरं वयं प्रारूपं नगरनिगमाय निर्माणार्थं दत्तवन्तः। अस्मिन् विषये किं घटितम् इति सूचना नास्ति। पश्चात् अहं पदात् त्यागपत्रं दत्तवान् आसीत्। तदनन्तरं बहिः राज्यानां जनाः अत्र समितिं निर्मितवन्तः। तस्य काले अवैधनिर्माणं जातम्। सलीमः इत्यस्य सूचनाः अपि प्राप्यन्ते स्म। प्रथमवारं मया सूचना प्राप्ता। १९४७ तमवर्षात् पूर्वं एषः मस्जिदः निर्मितः इति अवदत्। इयं भूमिः अपि वक्फ- मण्डलस्य अस्ति, तत्र कोऽपि संदेहः नास्ति।

१४ वर्षाणि यावत् मस्जिदे कृपा किमर्थम्?

न्यायालये दत्ते लिखितपत्रे जनाः वदन्ति यत् अवैधनिर्माणकारणात् सामान्यजनस्य विद्युत्- जलापूर्तिः तत्क्षणमेव कटितम् अस्ति, परन्तु १४ वर्षाणि यावत् अस्मिन् विषये एतादृशी कार्यविधिः न कृता। श्रवणकाले अपि अवैधनिर्माणं निरन्तरं भवति स्म। अपरपक्षे सम्बन्धितस्य कनिष्ठ-इञ्जिनियरस्य समीपे तस्य स्थानस्य विषये किमपि तथ्यात्मकं सूचना नास्ति। अधिवक्ता अवदत् यत् वयं कस्यापि सम्प्रदायस्य विरुद्धं न वदामः, केवलं अवैधनिर्माणस्य विषये एव वदामः। अत्र दुष्कृतानां जनानां आश्रयः दीयते

एतदस्ति सर्वं प्रकरणम्

संजौली मस्जिदस्य अवैधनिर्माणस्य विषये ५ सितम्बर् दिनाङ्के शिमलानगरे बहु कोलाहलः अभवत्। स्थानीयजनाः हिन्दुसंस्थाः च तस्य ध्वंसनस्य आग्रहं कुर्वन्ति। प्रथमवारं २००९ तमे वर्षे मस्जिदे अवैधनिर्माणस्य विषये उपालम्भः प्राप्तः। तदनन्तरं नगरनिगम- आयुक्तन्यायालये अस्य विषये श्रवणम् आरब्धम्। पूर्वं मस्जिदः एकस्मिन् तलस्य, अटारीयां च प्रचलति स्म। परन्तु २०२३ तमे वर्षे पञ्चमहलात्मकं भविष्यति। निगमेन अनेकवारं कार्यं स्थगयितुं सूचनाः निर्गताः सन्ति। पूर्वं नगरनिगमेन सलीमनामकं व्यक्तिं अस्मिन् प्रकरणे पक्षं कृतम् आसीत्। परन्तु अधुना वक्फ- मण्डलस्य दलम् अस्ति।

कसुम्पटीक्षेत्रे अपि मस्जिदे अवैधनिर्माणं ध्वस्तं कर्तुम् आदेशाः निर्गताः सन्ति

नगरस्य कसुम्पटीक्षेत्रे कथितस्य मस्जिदस्य निर्माणसम्बद्धस्य विषयस्य विषये अपि गुरुवासरे जनाः वीथिषु प्रविष्टाः। अवैधनिर्माणद्वारा अत्र मस्जिदः निर्मायते इति जनाः पार्शदाः च वदन्ति। प्रतिशुक्रवासरे तिरपालस्य आच्छादने निर्माणं भवति। अस्मिन् विषये नगरनिगमेन स्वस्य स्थितिः स्पष्टीकृता अस्ति। निगमस्य आयुक्तः भूपेन्द्र अत्री इत्यनेन उक्तं यत् कसुम्पटीनगरे अवैधनिर्माणसम्बद्धस्य प्रकरणस्य श्रवणं सम्पन्नम् अस्ति। अस्य विषये निर्णयः गतवर्षे एव दत्तः अस्ति। तत्रैव अवैधशाला निर्मिता, तस्य ध्वंसनस्य आदेशाः अपि निर्गताः सन्ति। परन्तु अधुना अन्यपक्षः अस्मिन् विषये सत्रन्यायालये प्रार्थितवान् अस्ति।

Himachal Weather : शिमलायाम् अत्यधिकवृष्टिः, राज्यस्य अनेकभागेषु एकसप्ताहं यावत् प्रतिकूलवातावरणस्य संभावना

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। पीत-सचेतनायाः मध्ये शनिवासरे अपराह्णे हिमाचलप्रदेशस्य राजधान्यां शिमला-नगरे प्रचण्डवृष्टिः अभवत्। वर्षाकारणात् ऋतुः शीतला अभवत्। किञ्चित्कालं यावत् प्रचण्डवृष्ट्याः कारणात् नालिकाः अतिप्रवाहिताः, बहवः मार्गाः अपि प्लाविताः अभवन्।

अर्धरात्रे यावत् व्यत्ययेन वर्षा अभवत्। अपरपक्षे राज्यस्य केषुचित् भागेषु सेप्टेम्बर्-मासस्य १३ दिनाङ्कपर्यन्तं वातावरणं प्रतिकूलमेव भवितुम् अर्हति। ८ सेप्टेम्बरतः राज्ये वर्षा न्यूनीकर्तुं सम्भावना वर्तते।

मानसूनतौ सामान्यापेक्षया २१ प्रतिशतं न्यूनवृष्टिः भवति अस्यां मानसूनतौ एतावता सामान्यापेक्षया २१ प्रतिशतं न्यूनवृष्टिः अभवत्। अस्मिन् काले बिलासपुरे सामान्यवृष्टिः अभवत्। चम्बा इत्यत्र सामान्यापेक्षया ३१ प्रतिशतं न्यूनवृष्टिः, हमीरपुरे २८, कांगड़ा ७, किन्नौरम् ३८, कुल्लू १९, लाहौल-स्पिति ७३, मण्डी ५, सिरमौरम् ७, सोलन २७, ऊना इत्यत्र च ३३ प्रतिशतं न्यूनवृष्टिः अभवत्। परन्तु शिमलामण्डले सामान्यापेक्षया १३ प्रतिशतम् अधिका वर्षा अभवत्।

हिमसंस्कृतवार्तायै सहयोगं कुर्वन्तु

हिमसंस्कृतवार्ताः

संस्कृतकार्यमिदम् पुण्यकार्यमिदम्

इदं संस्कृताय नमः

वृष्टे: मेघविस्फोटस्य च पूर्वसूचनार्थं राज्ये ४८ ऋतुविज्ञानकेन्द्राणि स्थापयिष्यन्ते

मुख्यमंत्रिणः सुखविंदरसिंहसुक्खोः
उपस्थितौ राज्यसर्वकारस्य एवं
ऋतुविभागस्य मध्ये ज्ञापनपत्रं हस्ताक्षरितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

मुख्यमन्त्रिणः सुखविंदरसिंहसुक्खोः उपस्थितौ राज्यसर्वकारेण भारतस्य ऋतुविभागेन सह हिमाचलप्रदेशे ऋतुविज्ञानस्य विवरणानां सटीकतायां जलवायुसम्बद्धानां आह्वानानां शीघ्रप्रतिक्रियायाः च कृते सहमतिज्ञापनपत्रं (एमओयू) हस्ताक्षरितम्। अस्मिन् ज्ञापनपत्रे प्रारम्भिकपदे राज्ये ४८ स्वचालित-ऋतुस्थानकानि स्थापितानि भविष्यन्ति, येषां माध्यमेन ऋतोः पूर्वसूचनार्थं सज्जतायै च वास्तविकसमयदत्तांशः उपलभ्यते। एतेन कृषि-उद्यानक्षेत्रयोः विशेषतया सहायता भविष्यति। तदनन्तरं चरणबद्धरूपेण खण्डस्तरस्य एतत् तन्त्रं स्थापितं भविष्यति। सम्प्रति राज्ये ऋतुविज्ञानविभागेन (IMD) स्थापितानि २२ स्वचालित-ऋतुस्थानकानि कार्यरतानि सन्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अस्याः ऋतुस्थानकव्यवस्थायाः स्थापनायाः कारणात् राज्ये पूर्वसूचनाव्यवस्था सुनिश्चिता भविष्यति, अत्यधिकवृष्टिः, जलप्रलयः, मेघविस्फोटः इत्यादीनाम् आपत्कालीनस्थितीनाम् उत्तमं प्रबन्धनं च भविष्यति। तदतिरिक्तं राज्यसर्वकारेण एजेन्स फ्रांस डी डेवलपमेण्ट (AFD) इत्यनेन सह व्यापक- आपदा- जलवायु- संकट- निवृत्ति- परियोजनायै सहमति कृता। अस्य अन्तर्गतं एएफडी परियोजनायाः कृते ८९०

कोटिरूप्यकाणि उपलब्धानि भविष्यन्ति। सुक्खुः अवदत् यत् राज्ये उत्तम- आपदा- प्रबन्धन- व्यवस्थायाः स्थापनायां एषा परियोजना सहायका सिद्धा भविष्यति। परियोजनायाः अन्तर्गतं राज्ये मूलभूतसंरचना, प्रशासनं, संस्थागतक्षमता च सुदृढां कर्तुं विशेषं बलं दीयते। सः अवदत् यत् अस्य कोषस्य उपयोगः हिमाचलप्रदेशराज्य आपदा- प्रबन्धन प्राधिकरणस्य (एचपीएसडीएमए), जिला- आपदा- प्रबन्धन- प्राधिकरणस्य (डीडीएमए), राज्यस्य, जिला- आपत्कालीनप्रबन्धनकेन्द्रस्य सुदृढीकरणाय भविष्यति।

पूर्वसूचनाव्यवस्था विकसिता भविष्यति

ग्रामीणक्षेत्रेषु प्राकृतिकविपदानां पूर्वसूचनाव्यवस्थायाः अन्तर्गतं जलवायुपरिवर्तनस्य संवेदनशीलतायाः आकलनाय पूर्वसूचनाव्यवस्था विकसिता भविष्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अस्य उपक्रमस्य अन्तर्गतं नूतनानि अग्निशामकस्थानकानि स्थापितानि भविष्यन्ति, विद्यमानस्थानकानाम् उन्नयनम् अग्नि- आपातकालीन- स्थितीनां च निवारणाय भविष्यति। राज्ये भूस्खलनस्य घटनां न्यूनीकर्तुं जैव- अभियांत्रिकी- नर्सरीसहितं भूकम्प- प्रतिरोधी- अन्तर्गत- संरचनायाः निर्माणं भविष्यति, उन्नत-उपग्रह-प्रणाल्याः माध्यमेन संचारसुविधासु विकासः भविष्यति उन्नतसर्पित- सॉफ्टवेयरमञ्चानां माध्यमेन अपि निरन्तरनिरीक्षणं सुनिश्चितं भविष्यति।

आपदाप्रबन्धनार्थं राज्यसंस्थानम्

सः अवदत् यत् द्विपक्षीयज्ञापनपत्रेण फ्रान्सदेशस्य तकनीकीसहायतायाः अनुदानद्वारा सहायता प्रदत्ता भविष्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् आपदानां कुशलप्रबन्धनार्थं हेलीपैड निर्माणेन सह राज्यस्य आपदाप्रबन्धनसंस्थानस्य स्थापना भविष्यति, नूतना राज्य आपदाप्रतिक्रियाबलकम्पनी अपि निर्मिता भविष्यति। गोष्ठ्यां राजस्व मंत्री जगतसिंहनेगी, कांग्रेस नेता सतपालरायजादा, मुख्यसचिवः प्रबोध सक्सेना, अतिरिक्तमुख्यसचिवः ओंकारचंद शर्मा, महाधिवक्ता अनूप रतनः, मुख्यमंत्रिणः सचिवः राकेशकंवरः, योजनापरामर्शकः बासु सूदः, विशेषसचिवः डीसी राणा, एएफडीतः अब्रासार्थ थेरसा, कैमिली सेवरेक, पौलिन जार्ज, ज्योति विजयन नायरश्च उपस्थिताः आसन्।

अजय देवगनस्य चलच्चित्रे सलमानखानः दृश्यते

हिमसंस्कृतवार्ता: - जगदीश डाभी मुम्बई ।
अद्यत्वे बॉलीवुड-नायकः अजयदेवगनः 'सन आफ सरदार २' इति चलच्चित्रस्य चित्रोत्तलन-कार्यं कर्तुं व्यस्तः अस्ति, स एव नायकः सलमानखानः विगतमासान् यावत् 'सिकन्दर'-चलच्चित्रस्य चित्रोत्तलन-कार्यं कुर्वन् अस्ति इदानीं यावत् नायकद्वयम् एकत्र चलच्चित्रे द्रष्टुं गच्छति इति वार्ता आगच्छति। अजय देवगनस्य बहुप्रतीक्षितं चलच्चित्रं 'सिंघम अगेन' अस्मिन् वर्षे दीपावलीयां प्रदर्शितं भविष्यति। अस्य चलच्चित्रस्य विषये प्रशंसकाः अतीव जिज्ञासुः सन्ति। अतः अधुना अस्मात् चलच्चित्रात् प्रशंसकानां कृते शुभसमाचारः अस्ति। अजय देवगनस्य सिंघम अगेन इति चलच्चित्रे रणवीरसिंहः, अक्षयकुमारः, टाइगर श्रॉफ, दीपिका पादुकोण इत्यादयः बृहत् अभिनेतारः अपि दृश्यन्ते। तथा च नवीनतमवार्तानुसारं सलमानखानः अपि अजयेन सह रोहितशेट्टी इत्यस्य कोप यूनिवर्स इत्यस्य अस्मिन् चलच्चित्रे दृश्यमानः अस्ति। समाचारानुसारं सलमानः अस्मिन् चलच्चित्रे कैमियो इति भूमिकायां दृश्यते। परन्तु अस्य विषये आधिकारिकं वक्तव्यं न आगतम्। वस्तुतः एषा वार्ता सामाजिकमाध्यमेषु एकस्य पोस्ट इत्यस्य कारणेन आगच्छति। अस्मिन् वार्तायां कियत् सत्यं वर्तते तदा एव ज्ञास्यति यदा समयः आगच्छति।

श्रीगणेशचतुर्थी

विशेषप्रियम् तस्य । बङ्गालस्य दुर्गापूजावत् महाराष्ट्रस्य गणेशपूजा एकेन राष्ट्रियपर्वत्वेन प्रतिष्ठिता, प्रसिद्धा च । गणेशचतुर्थी-दिवसे नक्तव्रतस्य विधानमस्ति । अतः भोजनं सायङ्काले क्रियते चेदपि पूजा यथासम्भवं मध्याह्ने हि विधातव्या, यतो हि -

"पूजाव्रतेषु सर्वेषु मध्याह्नव्यापिनी तिथिः ।"

इत्यर्थात् सर्वेषु पूजाव्रतेषु मध्याह्नव्यापिनी तिथिः ग्राह्या

भाद्रपदमासस्य शुक्लचतुर्थ्यां प्रातःकाले स्नानादिक्रियाभ्यः निवृत्तिं प्राप्य स्वशक्त्यनुसारं गणेशस्य धातुप्रतिमाम् अथवा तदभावे गोमयमूर्तिं विधाय सङ्कल्पपूर्वकं सश्रद्धञ्च पूजनं कर्तव्यम् । संक्षिप्तरूपेण सङ्कल्पः एवं कार्यः - "ओं विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः अद्य दक्षिणायने सूर्ये वर्षर्तौ भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे गणेशचतुर्थ्यां तिथौ ---गोत्रीयः, --- शर्मा/वर्मा/गुप्तोऽहं विद्याऽऽरोग्यपुत्रधनप्राप्तिपूर्वकं सपरिवारस्य मम सर्वसङ्कटनिवारणार्थं श्रीगणपतिप्रसादसिद्धये चतुर्थीव्रताङ्गत्वेन श्रीगणपतिदेवस्य यथालब्धोपचारैः पूजनं करिष्ये, ब्राह्मणद्वारा कारयिष्ये वा ।

तदनन्तरं विघ्नेश्वरस्य यथाविधि 'ओं गं गणपतये नमः' इति नाममन्त्रम् उच्चार्य पत्रपुष्पफलजलदूर्वाङ्कुरादिभिः यथालब्धोपचारैः पूजनं कर्तव्यम् । धूपदीपनैवेद्यारतीपुष्पाञ्जलादयः श्रद्धापूर्वकं निवेदनीयाः नाममन्त्रान् उच्चार्य -

ओं गणाधिपतये नमः ! ओं उमापुत्राय नमः ! ओं विघ्ननाशनाय नमः ! ओं विनायकाय नमः ! ओम् ईशपुत्राय नमः ! ओं सर्वसिद्धिप्रदाय नमः ! ओम् एकदन्ताय नमः ! ओम् इभवक्त्राय नमः ! ओं मूषकवाहनाय नमः ! ओं कुमारगुरवे नमः ! इति दशभिः नाममन्त्रैः दूर्वाङ्कुराणि अर्पणीयानि । तदनन्तरम् एकविंशतिः मधुराणि लड्डुकानि, मोदकानि वा समर्पणीयानि । अन्ते नामकीर्तनप्रसादवितरणदिकार्यैः पूजाव्रतोत्सवोऽयं समापनीयः इति । शुभम् ।

भगवान् श्रीगणेशः सनातनधर्मावलम्बिनां प्रथमः पूज्यः, प्रसिद्धदेवः च वर्तते । सनातनधर्मानुयायिनां स्मार्तानां पञ्चदेवेषु गणेशः अन्यतमः वर्तते । हिन्दूनां गृहे यादृशी वा पूजा, कर्मक्रिया वा भवतु, सर्वप्रथमतः श्रीगणेशस्य आवाहनपूजादिकं क्रियते । शुभकार्येषु गणेशस्तुतिः अत्यन्तं महत्त्वभूता मन्यते ।

"गजाननं भूतगणादिसेवितं कपित्थजम्बूफलचारुभक्षणम् उमासुतं शोकविनाशकारकं नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम्
भाद्रपद-शुक्ल-चतुर्थ्यां तिथौ मध्याह्नसमये परमदेवतयोः शिवपार्वत्योः औरसपुत्रत्वेन विघ्नविनायकस्य भगवतः गणेशस्य जन्म बभूव । असौ गजमुखः, यस्य उदरं लम्बमानं, सः लम्बोदरः इति नाम्ना ख्यातः, तस्य शिरोभागं विहाय अन्यच्छरीरभागः मनुष्यशरीरेण सदृशः वर्तते । मोदकं

हिमाचलीय संस्कृतौ पञ्ची परम्परा अर्थात् सर्पपूजनम्

हिन्दुसंस्कृतौ पशुभिः, पक्षिभिः, वृक्षैः, वनस्पतिभिः च सह आत्मीयसम्बन्धं स्थापयितुं प्रयत्नः कृतः अस्ति । अत्र गौः पूज्यते। अनेकाः भगिन्यः कोकिला-व्रतम् आचरन्ति। अयं उपवासः कोकिलदर्शने वा तस्य वाणीं श्रुत्वा एव भोजनं ग्रहीतुं भवति । अस्माकं स्थाने वृषभोत्सवदिने वृषभः पूज्यते। वट-सावित्री इत्यादिषु उपवासेषु वटवृक्षः पूज्यते, परन्तु नागपञ्चमी इत्यादिषु दिनेषु यदा वयं सर्पपूजयामः तदा अस्माकं संस्कृतिविशिष्टता पराकाष्ठां च प्राप्नोति। श्रावणमासस्य पञ्चमी दिनं नागपञ्चमी इति नाम्ना आचर्यते, हिमाचलस्य केषुचित् भागेषु भाद्रपदमासस्य शुक्लपञ्चमीं नागपञ्चमी इति नाम्ना आचरितुं परम्परा अस्ति, स्थानीयभाषायां पञ्ची इति नाम्ना प्रसिद्धा अस्ति। अस्मिन् दिने अङ्गारस्य, इष्टकाचूर्णस्य, पिष्टस्य, घृतस्य, हरिद्रायाः च उपयोगेन गृहाणां प्राङ्गणे पञ्च सर्पाः निर्मायन्ते, यस्य पूजां कृत्वा खीरदधिनिर्मितं बलई प्रसादरूपेण अर्प्यते। अस्मिन् अवसरे पिष्टपिष्टानि निर्मायन्ते ।